

gende Planter, medens det ikke er bragt til Visshed, hvorvidt saadanne Planter ere stikede til at acclimatiseres og finde Anvendelse i det Store. Alt dette vil man netop ved det lille Areal komme til Kundskab om, og ved tilstrækkelige videnskabelige Forsøg vil man kunne vise, at Keiserkæmpe-Waterlookaal og hvilket lignende Charlataneri der stundom udgaaer fra saakaldte praktiske Landmænd ikke kunne bruges her i Landet. Det hjælper ikke at kaste Haan paa Theoretikerne eller at sige, at Theoretikerne kunne tage feil; det kan den praktiske Mand ligesaa godt, og Theoretikerens Feiltagelse vil desuden gennem Videnskaben finde sin fuldstændige Gjendrivelse. Man finder det latterligt, at en Theoretiker har paa- staaet, at Mergel ikke duer til Havre, paa en Tid, da man ikke havde tilstrækkelig Kundskab om Mergelens Virkning. Men maaste havde han dog ligesaa megen Ret som den ærede Taler, naar han siger, at Mergel især er gavnlig for Havre; det gad jeg virkelig høre Beviset for. Sagen er vel egentlig, at i Begyndelsen, naar man anvendte Mergel paa Havre, der, som bekjendt, benyttes som den sidste Sædarter, saa viste, som enhver Mand veed, Merglingen ikke sin Kraft i det første Aar, og altsaa viste den sig, med Hensyn til Udlægshavren, ikke saa gavnlig; men naar den nu viser sig som gavnlig paa Havren, saa er det, fordi den, anvendt paa flere forangaaende Sædarter, er bleven saaledes sammenblandet med Jorden, at den er bleven istand til at vise en gavnlig Virkning ogsaa paa den sidste Kærv. Det er altsaa ikke den Maade, hvorpaa man skal bevise Betydningen af et enkelt Misgreb. Jeg synes ogsaa, at den ærede Taler maatte tage sin Tilflugt til Grunde, der ikke væsentligt ligge i Sagens Natur, men som med samme Vøie kunne anvendes i andre Forhold. Han meente, at een af Indsigelserne mod, at Institutet skulde være i Byen, var den, at de unge Mennesker let kunde vænnes til Bylivet. Landmanden skal elske Landlivet, det unge Menneske maa ikke udsættes for Bylivets Farer. Men kunne vi ikke anvende det Samme paa Garnisonlivet? Kunde det ikke være en gyldig Grund til ikke at have almindelig Børnepligt, at de unge Mennesker ved

deres Dvælses maae samles i større Byer? Det er Mennesker, som tildeels atter skulde vende tilbage til Landet, de komme til Byen i den samme Alder, i hvilken de skulde indtræde i den paatænkte Anstalt til Dannelsen af Landmænd. Jeg veed virkelig ikke, hvorfor dette Hensyn skulde være mere anvendeligt paa den ene Institution end paa den anden. Jeg troer derfor, at dette Spørgsmaal ikke ene kan omstøde denne Lovs Tilraadelighed, jeg troer tværtimod, at det, som det ogsaa blev antydet af den ærede Premierminister, vilde være meget uønsket, at Loven gaaer over til et Udvalgs Behandling, inden den gaaer til anden Behandling her i Salen, for at der saaledes netop kunde blive udværet tilstrækkelige Grunde om dette Hovedpunkt, om man nu atter skulde vende tilbage til et storartet Agerbrug paa Sorø Akademies store Gods, thi dette frembyder altfor sørgelige Minde om den Anstalt, som netop begyndte paa en af de bedste Gaarde af Sorø Akademies Gods, begyndte med at sætte sig i Forbindelse med en videnskabelig Anstalt, omtrent en halv Miils Wei derfra, men som netop, fordi det skulde være et stort Agerbrug, et mønsterværdigt Exempel, snart hænfygnede baade i økonomisk Retning og viste sig uvirksom til at fremme en højere Udvikling af Danmarks Agerbrug.

Monrad: Det forekommer mig, at der var to Punkter i den ærede første Talers Foredrag, som jeg troer, at man vel maa holde ude fra hinanden som to aldeles forskellige Ting. Det første er det, om en saadan Skole skal være knyttet til et større Avlsbrug, og det andet: om en saadan Skole skal ligge paa Landet. Det er to aldeles forskellige Ting. Skolen kan nemlig meget godt ligge paa Landet, uden derfor at være knyttet til et større Avlsbrug. Hvad nu det første Spørgsmaal angaaer, om en saadan Skole hensigtsmæssigt kan knyttes til et større Avlsbrug, da skal jeg vistnok ikke anmasse mig nogen Dom derom, efterat saa mange Sagkyndige herover ved forskellige Leiligheder have yttret sig; men jeg tør dog opkaste det Spørgsmaal: hvorledes har man tænkt sig denne store Avlings Forhold til Skolen? Skal en Deel af den beherkses af Skolens Formaal? — Skal en Deel af Jorderne være